

FÜGEFA

A császentkirályi Szent István király plébánia havilapja

Mert mindazt, aki magát felmagasztalja, megalázzák, és aki magát megalázza, felmagasztalják. (Lk 18, 14)

Rózsafüzér Királynéja

Biztosan sokan gondolkodtak már azon, hogy a Rózsafüzér minek köszönheti népszerűségét? Az emberek imádkozzák nagy bazilikákban, kis vidéki templomokban, vonaton és orvosi várótermekben. A választ, úgy érzem, egyszerűen meg lehet adni: A Rózsafüzér az Istennel kapcsolatban élő keresztény ember „útítársa” az élet zarándokútján.

Titkain keresztül feltáruznak Isten mélységes titkai és szeretetének jelei. A titkok, ugyanis mint az ablakok rányitják a hívő ember szemét a végtelen Isten egy-egy megnyilvánulásra, és a titkokon keresztül az egész misztérium közel kerül hozzánk. Az egymást követő titkok pedig egy Isten szeretetének kibontakozását is elének tárja. Így például az öröndetes Rózsafüzér, az öröm terjedése által Isten szeretetének a kiáradását, a fájdalmas Rózsafüzér pedig Jézus fájdalmának az elmélyülését, és ezáltal az értünk hozott áldozatának az egyre nagyobb felismerését is.

A Mária tiszteletéről ismert Monforti Grignon Lajos így ír a Rózsafüzér titkainak szemléléséről: „A keresztény lélek fő feladata, hogy a tökéletességre törekedjék. Az Isten hű utazónói legyenek, mint az Ő szeretett gyermekei, mondja az Apostol. Ez a kötelesség számunkra oly fontos, hogy ettől függ örök üdvösségünk. Nüsszai Szent Gergely finoman figyelmeztet, hogy festökké váljunk. Lelkünk az üres vászon, azon kell forgatni az ecsetet. Az erények a színek, szép ragyogó színek. Az eredeti minta pedig, amit le kell másolnunk:

Jézus Krisztus, az élő és tökéletes mása az Örök Atyának. A festő modellt állít maga elé és minden ecsetvonásnál rátekint mintaképére; hasonlóképpen a keresztény is Jézus Krisztus életét és erényeit tartja szem előtt, hogy ne mondjon, ne gondoljon és ne tegyen semmit, ami ne egyeznék Krisztus szellemével. A szent rózsafüzér húsz titka hozza szemünk elé az eszményképet: Jézus és Mária életét, amit le kell mintáznunk. A gyermekek szüleiket utánozzák; amint hallják őket beszélni, megtanulják nyelvüket; a tanuló úgy tanulja meg mesteriségét, hogy látja, miként dolgozik a mester.

(folytatás a 4. oldalon)

5.
oldal

Szent Orsolya,
a mártír

8
oldal

Beran Ferenc: Az Egyház
társadalmi tanításának
üzenete IV.rész

10.
oldal

Látogatóban
Istennél

Liturgikus útmutató

OKTÓBER 1 SZOMBAT	LISIEUX-I SZENT TERÉZ (Szent Remig) / Jób 42,1-3,5-6,12-17; Zs 118,66-130; Lk 10,17-24 / Csodálatosabbak törvényeid, semhogy felfoghatnám	OKTÓBER 12 SZERDA	(Szent Miksa, Szent Edwin, Szent Gottfried, Boldog Carlo Acutis) Gal 5,18-25; Zs 1; Lk A Lélek gyümölcsei: szeretet, öröm, békeség
OKTÓBER 2 VASÁRNAP	ÉVKÖZI 27. VASÁRNAP (Szent Órzóangyalok) Hab 1,2-3; 2,2-4; Zs 94; 2Tim 1,6-8,13-14; Lk 17,5-10 / Az igaz ember a hite által él	OKTÓBER 13 CSÜTÖRTÖK	(Szent Kálmán, Szent Hitvalló Edvárd) Ef 1,3-10; Zs 97; Lk 11,47-54 Isten Krisztusban választott ki minket a világ teremtése előtt
OKTÓBER 3 HÉTFŐ	(Boldog Bogdánffy Szilárd, Boldog Columba Marmion) Gal 1,6-12; Zs 110; Lk 10,25-37 / Az általam hirdetett evangélium nem embertől ered	OKTÓBER 14 PÉNTEK	(Szent I.Kallixtus, Szent Burkhard) Ef 1,11-14; Zs 32; Lk 12,1-7 Krisztusban kaptátok ti is a megígért Szentlélek pecsétjét
OKTÓBER 4 KEDD	ASSISI SZENT FERENC Gal 1,13-24; Zs 138; Lk 10,38-42 Isten kiválasztott, hogy hirdessem Fiát a pogányoknak	OKTÓBER 15 SZOMBAT	AVILAI SZENT TERÉZ (Szent Tekla) / Ef 1,15-23; Zs 8; Lk 12,8-12 Isten egyszerű erejének hatását Krisztuson mutatta meg
OKTÓBER 5 SZERDA	(Szent Fausztina/Elena Kowalska, Szent Attilánusz) / Gal 2,1-2,7-14; Zs 116; Lk 11,1-4 / Jakab, Péter és János fölsmerték a nekem adott kegyelmet	OKTÓBER 16 VASÁRNAP	ÉVKÖZI 29. VASÁRNAP / (Szent Hedvig, Alacoque Szent Margit) / Kiv 17,8-13; Zs 120; 2Tim 3,14 - 4,2; Lk 18,1-8 / Valahányszor Mózes felemelte kezét, Izrael volt az erősebb
OKTÓBER 6 CSÜTÖRTÖK	(Szent Brúnó) Gal 3,1-5; Lk 1,69-75; Lk 11,5-13 A törvény tettei által kaptátok a Lelket, vagy a hit elfogadása által?	OKTÓBER 17 HÉTFŐ	ANTIOCHIAI SZENT IGNÁC Ef 2,1-10; Zs 99; Lk 12,13-21 Isten Krisztussal maga mellé ültetett a mennyben
OKTÓBER 7 PÉNTEK	RÓZSAFÜZÉR KIRÁLYNŐJE Gal 3,7-14; Zs 110; Lk 11,15-26 Isten a hit által teszi megigazultakká a pogányokat	OKTÓBER 18 KEDD	SZENT LUKÁCS EVANGÉLISTA (ünnepe) 2Tim 4,9-17a; Zs 144; Lk 10,1-9 Egyedül Lukács van velem, hogy az igehirdetés teljessé legyen általam
OKTÓBER 8 SZOMBAT	SZÚZ MÁRIA, MAGYAROK NAGYASSZONYA (főünnepe) / Sir 24,23-31; Jud 13,23-25; Gal 4,4-7; Lk 1,26-28 Anyja vagyok én a szép szeretetnek	OKTÓBER 19 SZERDA	(Bréuef Szent János és Jogues Szent Izsák, Keresztes Szent Pál) / Ef 3,2-12; Iz 12,2-6; Lk 12,39-48 / Krisztusba vetett hit által járulhatunk bátran Isten elé
OKTÓBER 9 VASÁRNAP	ÉVKÖZI 28. VASÁRNAP / (Szent Dénes, Szent Günter, Szent Ábrahám és Sára, Szent Henry Newman) / 2Kir 5,14-17; Zs 97; 2Tim 2,8-13; Lk 17,11-19 / Most már tudom, hogy nincs más Isten az egész földön	OKTÓBER 20 CSÜTÖRTÖK	(Szent Vendel) Ef 3,14-21; Zs 32; Lk 12,49-53 Verjetek gyökeret, és vessetek alapot a szeretetben!
OKTÓBER 10 HÉTFŐ	(Borgia Szent Ferenc) Gal 4,22-24,26-27,31 - 5,1; Zs 112; Lk A szabadságra Krisztus vezetett minket	OKTÓBER 21 PÉNTEK	(Szent Orsolya és vértanútársai, Boldog IV. Károly, Szent Hiláron, Berecz Skolasztika) Ef 4,1-6; Zs 23; Lk 12,54-59 Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség
OKTÓBER 11 KEDD	(Szent XXIII.János pápa) Gal 5,1-6; Zs 118,41-48; Lk 11,37-41 A hit a szeretet által tevékeny	OKTÓBER 22 SZOMBAT	(Szent II. János Pál pápa) Ef 4,7-16; Zs 121; Lk 13,1-9 Krisztus a fő, aki az egész testet egybekapcsolja
		OKTÓBER 23 VASÁRNAP	ÉVKÖZI 30. VASÁRNAP (Kapisztrán Szent János, Szent Szeverin) Sir 35,12-14,16-18; Zs 33; 2Tim 4,6-8,16-18; Lk 18,9-14 / Aki szívből szolgál, annak imádsága a felhőkig hatol fel

OKTÓBER
24
HÉTFŐ
(Claret Szent Antal Mária, Szent Gilbert)
Ef 4,32 - 5,8; Zs 1; Lk 13,10-17
Éljetek szeretetben,
amint Krisztus is szeretett minket

OKTÓBER
25
KEDD
Pannonhalmi SZENT MÓR
Ef 5,21-33; Zs 127; Lk 13,18-21
Nagy ez a titok:
Krisztusra és az Egyházra vonatkoztatom

OKTÓBER
26
SZERDA
Ef 6,1-9; Zs 144; Lk 13,22-30
Ne látszatra szolgáljatok,
hanem mint Krisztus szolgál!

OKTÓBER
27
CSÜTÖRTÖK
Ef 6,10-20; Zs 143; Lk
Öltsétek föl Isten fegyverzetét,
hogyan hely tudjatok állni!

OKTÓBER
28
PÉNTEK
SZENT SIMON ÉS JÚDÁS(TÁDÉ)
APOSTOLOK (ünnep) / Ef 2,19-22; Zs 18A;
Lk 6,12-16 / Apostolokra és prófétákra
alapozott épület vagytok

OKTÓBER
29
SZOMBAT
Fil 1,18b-26; Zs 41; Lk 14,1,7-11
Számomra az élet Krisztus,
a halál pedig nyereség

OKTÓBER
30
VASÁRNAP
ÉVKÖZI 31. VASÁRNAP
Bölcs 11,23 - 12,2; Zs 144; 2Tessz 1,11 - 2,2;
Lk 19,1-10 / Te mindenkin megkönyörülsz,
mert szeretsz mindent

OKTÓBER
31
HÉTFŐ
(Szent Wolfgang, Boldog Romzsa Tódor)
Fil 2,1-4; Zs 130; Lk 14,12-14
Senki se keresse csak a maga javát,
hanem a másét is!

Magyar és Magyarországhoz köthető szentek

Szentéletű Magyar Mózes

Szent Mózes a XI. században élt, testvérével, Györggyel együtt, Borisz fejedelem udvarában szolgált. Mózes volt az egyetlen a fejedelem kíséretéből, aki Borisz meggyilkolása után életben maradt és Kijevbe menekült, de egy újabb harc következtében fogságba esett és Lengyelországba vitték.

Lengyelországi fogsága idején megtetszett egy gazdag özvegyasszonynak, aki ki akarta vásárolni a fogságból, hogy azután megossza vele az életét. Mózes mivel szerzetesnek készült, ellenállt a kísértésnek és több ízben is nemet mondott az asszonynak. Az asszony haragra gerjedt, tömlöcbe vettette és éhhalálra akarta ítélni, de ahogy a többi fortély, ez sem tudta megváltoztatni Mózes erős elhatározását. Még Beloszláv király sem tudta "jobb belátásra bírni", megengedte az asszonynak, hogy kedve szerint cselekedjen a férfival, aki retentő haragjában megparancsolta, hogy kasztrálják és minden nap száz korbácsútéssel büntessék.

Ahogy Mózes megjövendölte, Isten igazságot tett, amikor Beloszláv üldözni kezdte a szerzeteseket, váratlanul megbetegedett és másnap meghalt. Ezek után forrongások és lázadások törtek ki, a felkelés során

meggyilkolták Mózes úrnőjét is, aki ismét szabad lévén visszatért Kijevbe.

A Kijevi Barlangkolostorok szerzetese lett és itt is halt meg 1043. július 23-án. Ereկlyeit a barlangokban őrzik, az ortodox egyház szentjeként tisztelik.

szynaxarion.wordpress.com/tag/szent-magyar-mozes/

Boros Bogárka

(folytatás az első oldalról) A Rózsafüzér Társulatok hűséges tagjai az isteni kegyelem segítségével és Mária közbenjárása által, úgy lesznek hasonlatossá az isteni Tanítómesterhez, hogy Jézus Krisztus erényeit életének tizenöt titkában figyelmesen és buzgón szemügyre veszik.” (Szentolvasó 61. old)

A mi feladatunk is az, hogy lelkünket Jézus képmására kell a kegyelem segítségével festenünk. Ezt úgy tudjuk megtenni, ha a Rózsafüzér titkait magunk elé képzeljük és azokon elmélkedünk. Például, Jézus hogyan viselte a szenvedések különböző formáit, a lelki terheket (vérrel verejtékezett), fizikaiit (megostorozták), a gúnyt (tövissel koszorúzták), a látványos megszegyenítés fizikai és lelki fájdalmát (a keresztet hordozta) és a magányt és a kitaszítottságot (keresztre feszítették). Ezeket a Krisztus arcokat, „ikonokat” szemlélve jobban meg tudjuk ismerni Őt és azt is felismerhetjük, hogy a mi élethelyzeteinkben, amelyek hasonlóak lehetnek az övéhez, milyen üzenete lehet számunkra.

A lelki szenvedéseket átélő Jézus például azt üzenheti számunkra, hogy az Isten ügye mellett való kiállás következtében az ember gyakran szembekerülhet egyéni vagy csoportérdekekkel, amelyek nem válogatnak az eszközeikben.

A keresztény embernek megerősítést adhat, ha a szenvedő Jézus arcába tekint és felismeri, hogy Jézus nem tehetett mást, ha azt akarta, hogy a szeretet győzzön a bűn felett. Jézus nem üttött vissza, az Olajfák hegyén utasította Pétert, hogy kardját tegye a hüvelyébe és a kereszten megbocsátott ellenségeinek is. Azóta a gonoszok szándéka ismertté vált, a Római Birodalom összeomlott, de az Ő szeretetére épített Egyház azóta is fennáll és hirdeti az evangéliumot.

Jézus a Rózsafüzér imádkozása által azt üzenheti számunkra, hogy az Isten ügyéért vállalt testi lelki szenvedésben nem vagyunk egyedül.

Ő mellettünk van a megpróbáltatásokban, segíti vinni keresztünket, segít abban, erőt ad ahhoz, hogy a rosszat ne rosszal viszonzzuk és hogy egy-egy rosszul sikerült cselekedet mögött felismerjük a másik kényszerhelyzetét vagy jó szándékát.

Így mi is munkálói lehetünk Isten Országá földi magvalósulásban, vagyis Isten szeretetének a befogadásában, és továbbadásában.

Marci pap

Ima Rózsafüzér Királynéjához

Rózsafüzér Királynéja,
sajgó szívek gyógyítója
most hozzád imádkozunk –
Légy Fiadnál szószólónk!

Szentolvasó minden szeme
reményünknek igazgyöngye!
Te megértő vagy Szent Anyánk,
palástodat borítsd ránk!

Kölsönözd hű lelkületed,
alázatod, szelídséged!
Szent Jegyessed küldjed el!
Jó Atyánkkal békíts meg!
/Pozsonyi Ágnes/

Ünnepeink

- Október 8. - Szűz Mária, Magyarok Nagymagyasszonya

Szent Orsolya, a mártír

Október 21-én Szent Orsolyára emlékezünk, aki 383. körül társnőivel együtt mártírhalt. A Szent Orsolya kutatók szerint elsősorban a magyar származású Szentkláray Jenő 1866-os tanulmánya és Szmrecsányi Miklós 1900-ban megjelent cikke tekinthető a Szent életét megvilágító alapműnek. Tanulmányok igazolják, hogy magyar kódexekben is megtalálható Szent Orsolya legendájában a hun-magyar rokonság feltételezhető, ennek tulajdonítható a Kárpát-medencében a szent és társnői széleskörű tisztelete.

A történelmi Magyarország területén Szent Orsolya ábrázolásait számos helyen megtaláljuk, gótikus freskókon és oltárokon, egyházi gyűjteményben lévő tárgyakon, 18. századi szentképeken. Sarkadi Nagy Emese tanulmányozta az erdélyi szárnyas oltárokon a Szent Orsolyát ábrázoló 15. századi táblaképeket.

Szent Orsolya a római katolikus egyház szentje, valószínűleg a 4. században élt, bár a legenda szerint az 5. századtól övezi nagy tisztelet. Szent Orsolya írott forrásokban a 13. században jelenik meg, képi ábrázolásokon a 14. századtól követhető.

Legendájának több változata ismert, azonban történelmileg hiteles adatok hiányában a II. Vatikáni Zsinat után törölték emléknapiját a Római Kalendáriumból, sem a vértanúságának helye, sem ideje nem ismert biztosan. Valószínűnek tartják, hogy Kölnben nők haltak meg hitükért Istennek szentelt életük miatt, valamikor a 4. században. Ennek a legendának az a történelmi tény az alapja, hogy feliratos relikviákat találtak egy kölni templomban, amelyben egy bizonyos Clematius azt állította, hogy épületet óhajtott emelni azon a helyen, ahol a szüzek mártíromságot szenvedtek keresztény hitükért, valószínűleg Diocletianus római császár alatt.

Az egyik legenda szerint Orsolya egy brit király leánya volt, rendkívüli szépségű, bölcs és jámbor, akít titokban felszenteltek Isten szolgálatára. Aetherius pogány herceg házassági ajánlatára három év haladékot kért kérésétől, mely idő alatt fiatal keresztény leányok - a legenda szerint tizenegyzren - gyűltek köré, akikkel közösséget alapított (hogy 11.000 társát említik, ez egy középkori olvasási hibából eredhet, mert a legenda csak „11 M”, azaz tizenegy mártír társáról beszél. Ezt az M-et - amely mint római szám ezret jelent - olvasták ezernek). Társnőivel zarándokútra indult Rómába.

Amikor visszatértek Kölnbe, a várost időközben már megostromolták és meghódították a hunok, a leányokat elfogták és megölték.

A magyar hagyomány szempontjából különös mozzanata a legendának az Attila vezette hunok szerepeltetése. Jacobus de Voragine legendáriuma, a *Legenda aurea* amely az Orsolya-legendát is tartalmazza, a régi Magyarországon nagyon népszerű.

Az Orsolya-legendának négy magyar fordítása is ismert a Nádor-, a Kazinczy-, az Érsekújvári- és az Érdy-kódecsben.

Az Orsolya-legenda egyik magyar vonatkozású változatában Orsolya magyar király és királyné leánya. A szüzek itt is először Rómába zarándokolnak, hogy aztán innen a pápa és számos bíboros kíséretében a szlavóniai király pusztá és elhagyott birodalmán át Jeruzsálembe menjenek. Ez a király azonban, aki a babilóniai szultánnak rokona és barátja, nagy sereg katonát küld ellenük. Megtudva hogy keresztények, hitük megtagadására akarja őket kényszeríteni, majd megöleti.

Orsolya és a tizenegyezer szűz évszázadok óta kedvelt, ismétlődő, rendkívül elterjedt története a középkornak, számos irodalmi kompozíciót és műalkotást ihletett, amelyek között, a leg híresebb Hans Memling Brugge-ben írt ciklusa, valamint Vittore Carpaccio a Gallerie dell'Accademia-ban (Velence) őrzött festményei.

Kézai Simon *Gesta Hunnorum et Hungarorum* krónikája 3. fejezetének Ethele diadalmi hadjáratáról című 3. részében röviden említi Szent Orsolyát. Ugyancsak Kézai nyomán, a Képes Krónika 11. fejezete szerint Orsolya és tizenegyezer társa Attila parancsára szenved vértanúhalált.

Thuróczy János történetíró 1488-ban Brűnnben megjelent *Chronica Hungarorum* (A magyarok krónikája) című műve „A tizenegyezer szűz szenvedése és Buda meggyilkolása fivére, Attila által” című 19. fejezetének elején röviden leírja Szent Orsolya és társnői történetét is.

A szárnyas oltárokon való ábrázolása (főként német területről) egész Európában elterjedt. Tűskés A. kutatásai és tanulmánya szerint Szent Orsolya megjelenik a széki református templom mellékszentélyében, ahol a legenda két jelenete látható (1360–1370), valamint az almakeréki evangélikus templomban szentélyének freskóján (14. sz.), ahol a szentély boltcikkelyeiben női szentek köztük Szent Orsolya ülő alakja jelenik meg. A felvidéki Torna

Hans Memling: Szent Orsolya mártírhalála (1489 körül)

Nagyboldogasszony templomának 14. századi falképei a közelmúltban kerültek elő, ott is fellelhető a szent. Az 1450–60 között készült kolozsvári Szent Mihály-templom déli mellékhajójának déli falán a Madonnát közrefogó hét vértanú szűz álló alakjának freskóján a szentek között Margit, Borbála, Katalin, Ágnes (?), Dorottya (?) mellett Orsolya is megtalálható.

Az alkotásokon Szent Orsolya hosszú kibontott hajjal jelenik meg, attribútuma leggyakrabban nyíl, nyíl és könyv, ritkábban nyíl és hajó. Orsolya egyik kezében fogja a nyílveszszőt, másik kezében köpenyét tartja a magyarfenesi Szent Anna-oltárképen (1520 körül), zárt könyvvel látható a csíkcsatószegei templomban (Mária-oltár, 1520–1525), nyitott könyvvel pedig Szepeshelyen (Szent Márton-főoltár, 1470–1478).

Imák és könyörgések formájában is fennmaradtak emlékek: „Ó Istenünk, aki Orsolya vezetésével neked szentelt szüzeknek adtad csodálatos harcuk bátorságát, hogy a vértanúság győzelmével eljussanak a boldogító látomás

dicsőségébe; kérlek téged, hogy segíts azoknak, akiknek ezen a napon lehetővé teted, hogy halandó harcban diadalmaskodjanak a mennyben. Krisztus a mi Urunk által”. Ámen.

Az a népi megfigyelés is köthető ehhez a naphoz, miszerint Orsolya napja árulja el, hogy milyen lesz a tél. Ha szép az idő, akkor az karácsonyig meg is marad. Az asszonyok úgy tartották, hogy a káposztát, amit jó minél tovább, az első kisebb fagyokig kint tartani ekkor szedjék le, nehogy később a rossz idő miatt kirepedezzen. Az őszi legjelentősebb eseményének, a szüretnek az ünnepét is ekkor tartották (Somlóhegyen, Balaton vidékén), mulatságokat tartottak.

A népköltés szerint a jó gazda ilyenkor ezt mondja: „Orsolyakor takarítsd be káposztádat, Simon-Juda hóval tömi be a szádat. Ha megdurvul a nyúl szőre, Siess fáért az erdőbe”.

Szent Orsolyát választotta védőszentül többek között az irsai (Pest megye) római katolikus templom. A brassói szabók céhének a Tizenegyezer Szűz volt a középkori védőszentje, 1511-ben oltárt állíttatnak a tiszteletére.

A 17. század végétől a kultuszt az orsolyita rend magyarországi elterjedése is elősegítette. Magyarországra Szelepcsényi György prímás hívta meg a nővéreket. Első iskolájukat Pozsonyban nyitották meg 1676-ban. További alapításaik: Kassa (1698), Varasd (1703), Nagyszombat (1724), Győr (1726), Nagyszében (1733), Sopron (1747), Nagyvárad (1772), Kisvárd (1918), Bácsa (1923), Eger (1926), Dombóvár (1915), Budapest (1936), Pincehely (1942). A trianoni békeszerződés következtében két rendháza maradt Győrben és Kisvárdán.

A második világháború után az orsolyitákat elűzték, meghurcolták, házaikat, iskoláikat bezárták. Jelenleg négy házban élnek és végzik nővéreik Istent dicsőítő, engesztelő, oktató-nevelő és apostoli tevékenységüket. Öt városban orsolyita tulajdonban működik katolikus óvoda, általános iskola, gimnázium,

szakközépiskola és kollégium: Dombóváron, Győrben, Kisvárdán, Sopronban egyházmegyes fenntartásban, Budapesten pedig a Kapisztrán Szent Jánosról nevezett Ferences Rendtartomány működtetésében.

Érdekességként megemlíthető, hogy Kolumbusz Kristóf második amerikai útján felfedezett egy szigetecsoportot a Karib-térségben, amelyet Szent Orsolyáról és a 11.000 szürről nevezett el. Ezek lettek a Virgin-szigetek.

☞ Bálint Sándor: Ünnepi Kalendárium. A Mária-ünnepok és jelesebb napok hazai és közép-európai hagyományvilágából. Budapest, 1977.

☞ Entz Géza – Sebestyén József: A széki református templom. Kolozsvár, 1947.

☞ Diós István A szentek élete. Szent István Társulat, Budapest, 1984.

☞ Kristin E. White: Szentek kislexikona. Maecenas könyvkiadó, Budapest, 1999.

☞ Radocsay Dénes: A középkori Magyarország falképei. Budapest, 1954.

☞ Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Budapest, 1955.

☞ Radocsay Dénes: A középkori Magyarország faszobrai. Budapest, 1967.

☞ Radocsay Dénes: Falképek a középkori Magyarországon. Budapest, 1977.

☞ Sarkadi Nagy Emese: Local Workshops – Foreign Connections: Late Medieval Altarpieces from Transylvania. Ostfildern, 2012.

☞ Tüskés Anna: Szent Orsolya tisztelete a középkori Magyarországon: legendák, ereklyék, oltárok. In: Opus Mixtum III. A CentrArt Egyesület évkönyve Budapest, 2014.

Összeállította:
Székely Gabriella

Beran Ferenc: Az Egyház társadalmi tanításának üzenete IV.rész

Az állam feladata a közjó és az esélyegyenlőség biztosítása

Az Egyház a társadalomban levő feszültségek feloldása érdekében mindig fontos szerepet tulajdonított az államnak. A szélsőséges liberális piacgazdaság azonban azt vallja, hogy az állam lehetőleg ne avatkozzon be a társadalom, különösen ne a gazdaság életébe. E felfogás szerint a javak értékét a piac határozza meg. A piac mint „láthatatlan kéz” biztosítja a gazdaság optimális működését. Egyes felfogások szerint a gazdaságban nincs is szükség külön etikai alapelvekre, elegendő mindenki számára egyenlő szabadságot biztosítani. A „józan önzés” következtében kialakul egy olyan szerveződés, amelyben az egyéni érdekek megnyilvánulásai a közérdek érvényesülését szolgálják. Jól ismert Adam Smith érve, amely szerint: „A henteseknek, sörfőzőknek nem a jóindulatától várjuk ebédünket, hanem attól, hogy saját érdekeikre vannak tekintettel.” Az „józan önzés” ebben az esetben úgy érvényesül, hogy a tulajdonosnak az az érdeke, hogy olcsón termeljen, s így árúját megvegyék.

Az Egyház társadalmi tanítása nagyon fontos szerepet tulajdonít az emberi szabadságnak, ebben az istenképiség jelét látja, de nem fogadja el azt, hogy az állam szerepe csupán a szabadságjogok védelmére korlátozódjon. Ennek oka, hogy a piaci küzdelemben nem minden ember indul hasonló (egyenlő) eséllyel. Lehetnek olyanok, akik testi, szellemi adottságaik vagy anyagi lehetőségük miatt hátrányba és kiszolgáltatott helyzetbe kerülnek a jobb tehetségűekkel vagy tehetősebbekkel szemben. A tapasztalat azt mutatja, hogy a gazdagok még gazdagabbakká, a szegények pedig még szegényebbekké válnak. A gazdasági és a szociális „olló” szétnyílik. Már az első szociális enciklikában XIII. Leó pápa

felhívja a figyelmet: „Az államhatalom hivatásánál fogva a közjót tartozik előmozdítani”. A II. Vatikáni Zsinat *Gaudium et spes* kezdetű konstitúciója még radikálisabban fogalmaz: „Az állam mint politikai közösség a közjó végett létezik, belőle meríti teljes igazolását és értelmét.” Az Egyház azonban felhívja a figyelmet arra, hogy a közösség java nemcsak az anyagi javakat jelenti, hanem a szellemi, lelki értékeket is, tehát természetfeletti irányultsága is van. Ahol ezt tagadják, ott vétenek az ember méltósága ellen.

Meg kell jegyeznünk, hogy nem csak az egyházi dokumentumok emelik fel a szavukat a piac egyedüli értékmérői szerepe ellen, és tartják fontosnak az állam ellenőrzői és segítő tevékenységét. Josef Oelinger szerint az állam tevékenysége nem korlátozódhat az „éjjeliőr” szerepére, aki csak arra figyel, hogy kiviűrlől ne tegyen kárt a gyárnak, és nincs hatása annak belső életére. Ugyanezt a gondolatot fejezi ki más képpel Arno Anzenbacher. Véleménye szerint nem fogadható el az a nézet, amely szerint az állam csupán egy „jogi koordinátarendszer”, amely kereteket ad, de rendszerben levő dolgokra (gazdaság, kultúra, vallás) nincs hatással.

Felmerülhet azonban a kérdés: az Egyház felfogása szerint mi a közjó? XXIII. János pápa szerint mindazon társadalmi feltételek összessége, amelyek segítik az emberi személy teljes kibontakozását. Nem sokkal később a II. Vatikáni Zsinat ír részletesebben a közjóról. A zsinat szerint az állam úgy valósítja meg legteljesebb módon a közösség javát, ha védi az ember alapvető jogait, amelyek személyi méltóságából származnak. Ilyenek például az élethez, a táplálékhoz, a ruházathoz, a neveltetéshez, a családhoz, a munkához, a megfelelő tájékoztatáshoz való jog, továbbá a jog, hogy lelkiismeretének indíttatásait és

vallási meggyőződését kövesse. A zsinat felhívja a figyelmet arra, hogy a társadalom életében minden állampolgárnak, s így a keresztény embernek is aktívan részt kell vennie, és a közjót kell szolgálnia.

A Gaudium et spes kezdetű zsinati rendelkezés szerint a közjó elve két fontos elemet is magában foglal: a célt és az eszközöket. A közjónak „cél”, értéket kell az emberek elé állítania, amely lelkesíti őket, másrészt a közjónak biztosítania kell azokat az „eszközöket” és lehetőségeket, amelyek segítségével a céljukat elérhetik. A tapasztalat igazolja, hogy a közös cél sokkal jobban lelkesíti az egyes embereket és lehetőséget ad számukra, hogy egyéni feladataikat még jobban felismerjék. Ugyanakkor azt is világossá teszi mindenki számára, hogy az egyén igazi érdeke nem állhat ellentétben a közösség érdekével, hanem a közösség javát kell szolgálnia.

A közjónak ez az elemzése teszi világossá, hogy az államnak mindenki számára biztosítania kell „eszközöket”, hogy egyéniségüket kibontakoztassák és a közös cél elérése érdekében fáradozzanak. Ha a társadalomban élnek olyan emberek, akik nem rendelkeznek ezekkel a lehetőségekkel (jogfosztottak, munkanélküliek, etnikai kisebbségek) és ennek következtében a kítűzött társadalmi célokat nem tudják megvalósítani, akkor a társadalomban nem valósul meg a közjó elve. Az Egyház ezért megkülönböztetett figyelemmel fordul az ilyen emberek és népcsoportok felé és segíti őket, hogy ők is részesei és aktív megvalósítói legyenek a közjónak.

Az Egyház társadalmi tanítását összefoglaló compendium két újabb szemponttal egészítette ki a közjóról szóló tanítást. Az egyik fontos megállapítása az, hogy a közjó nem a társadalomban élő emberek javainak összege, hanem azoknak a közös javaknak összessége, amely „mindenkié”, „oszthatatlan”, amely „csak együtt érhető el, növelhető és őrizhető meg a jövőben is.” Ez azt jelenti, hogy

a magántulajdon nem képezi a közjó tárgyát. A közjóhoz tartozik azonban a mindenki által elérhető közoktatás, orvosi ellátás és kultúra. A compendium másik fontos megállapítása az, hogy a közjó „minden és az egész ember java.” Az „egész ember” java azt jelenti, hogy az embernek nemcsak anyagi, hanem szellemi, lelki javai is vannak, amelyek értékben felette állnak az anyagi javaknak. A teljes ember javaihoz tartozik az istenképiségből származó, természetfeletti értékekre való nyitottság. A közjónak erre a fontos jellemzőjére a mai világban különös módon fel kell hívni a figyelmet, hiszen sokan vannak, akik jólétüket elsősorban az anyagi gazdagodásban látják. A tapasztalat azonban azt igazolja, hogy az anyagi értékek, bár fontosak, az igazi jóléthez szükséges boldogságot nem tudják biztosítani az embernek. A boldogságot, minden javak forrása Isten adja meg az ember számára.

Az Egyház bár független az államtól, küldetéséből fakadóan fontos feladatának tekinti a közjó szolgálatát. Ha visszagondolunk a Magyar Katolikus Egyháznak az elmúlt években kiadott plakátjaira, felismerhetjük, hogy ezekkel az értékekkel szólította meg a társadalmat. Az egyik plakát a „Jót tenni jó” plakát volt, amely másoknak kényerét nyújtó kislányt ábrázolt, mások segítségére hívta fel a figyelmet. A másik plakát a „Holtomiglan holtodiglan” volt, amely a házassági hűség és a családi élet fontosságát jelezte. A harmadik plakáton „Hit, tudás, emberség” felirat volt látható, és diákokat ábrázolt, az elsajátítható ismereteket mint értéket állította az emberek elé. Az anyagi keretek szűkossége miatt az Egyház szociális tevékenysége korlátozott, azonban vannak olyan területek, ahol a segítő szándék kifejezése mellett, hathatósabb segítséget is tud adni. Ilyenek például többek között a központilag szervezett Katolikus Karitás – Caritas Hungarica, a Római Katolikus Egyházi Szeretetszolgálat és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat.

 tar.eucharisztikuskongresszus.com/Elokeszuleti%20fuzet/fojjetek_hozzam_mindnyajan.pdf

Összeállította: Nagy Kercsó Katalin

Látogatóban Istennél

Álmomban látogatóban jártam Istennél. Bekopogtam, hogy beszélgetni szeretnék veled, ha van rád ideje. Az Úr elmosolyodott és így válaszolt:

- Az én időm végtelen, mindenre jut belőle. Mire vagy kíváncsi?

- Az érdekelne, mit tartasz a legfurcsábbnak az emberekben?

- Azt, hogy nem szeretnek gyermekek lenni, siettetik a felnőtté válást, majd visszavágyódnak a gyermekkorba. Azt, hogy akár az egészségüket is feláldozzák hogy sok pénzük legyen, majd rengeteg pénzt költenek rá, hogy visszanyerjék egészségüket. Azt, hogy izgatottan lesik a jövőt, hogy megfélemedkeznek a jelenről, így aztán nemhogy a jövőt, de a jelen sem élük meg. Azt, hogy úgy élnek, mintha sose halnának meg és úgy halnak meg, mintha sose éltek volna.

- Atyaként mit szeretnél, hogy gyermekeid mely tanulságokat jegyeznék meg?

- Tanulják meg, hogy senkiből nem lehet erővel kicsikarni a szeretetet. Hagyni kell, hogy szerethessenek. Nem az a legértékesebb, hogy mit szeretnének az életben, hanem az, hogy kik állnak mellettünk. Tanulják meg, hogy nem célszerű másokhoz mérni magukat, saját magukhoz képest legyünk elbírálhatóak. Fogadják el, hogy nem az a gazdag, akinek a legtöbbje van, hanem az, akinek a legkevesebbre van szüksége. Tanulják meg, hogy csak néhány másodperc kell ahhoz, hogy mély sebeket ejtsünk azokon, akiket szeretünk, ám sok-sok év kell ahhoz, hogy ezek begyógyuljanak. A megbocsátást a megbocsátás gyakorlásának útján kell megtanulni. El kell fogadni, hogy vannak olyanok, akik mélyen érzékelnek, de nem tanulták meg kimutatni érzelmeiket. Meg kell tanulni, hogy bármit lehet pénzen venni, csak boldogságot nem. Két ember nézheti ugyanazt a dolgot, és mégis két másféle dolgot látnak. Meg kell tanulni, hogy az az igazi barát, aki mindent tud rólunk és mégis

szeret. Nem mindig elég, ha mások megbocsátanak, meg kell bocsátanunk magunknak is.

Búcsúzásnál megköszöntem szavait, Ő pedig így válaszolt:

- Az emberek elfelejtik mit mondtál, mit csináltál. De arra mindig emlékezni fognak, hogy milyen érzéseket ébresztettél bennük.

Őszi bakancslista

1. A szabadban piknikezni
2. Faleveleket préselni
3. Őszi terméseket gyűjteni
4. Őszi ajtódísz készíteni
5. Őszi dekorációt készíteni
6. Tököt faragni
7. Gombászni erdőn, mezőn
8. Egészséges őszi italt készíteni
9. Őszi kerékpártúrára menni
10. Őszi fotókat készíteni
11. Őszi betakarításban segíteni
12. Egészségnapot tartani
13. Sütőtököt sütni
14. Táncolni a hulló levelek közt
15. Tökmagot ropogatva jó filmet nézni
16. Túrázni a szabadban
17. Könyvtárt látogatni
18. Zenét hallgatni (Antonio Vivaldi: Négy évszak - Ősz)
19. Rendet rakni a ruhatárban
20. Ellátogatni egy esztenára
21. Friss almát szedni
22. Kipróbálni egy új receptet
23. Elmenni őszi fesztiválra
24. Naplementét nézni
25. Társasjátékot játszani
26. Sálát, fülvédőt kötni
27. Kergetőzni fák között
28. Pocsolyákban ugrálni
29. Lekváfőzésbe besegíteni
30. Őszi verseket olvasni
31. Hálalístát írni

Kedves gyerekek! Ezzel a bakancslistával szeretnénk színesebbé, érdekesebbé tenni a szabadidőtöket az őszi folyamán. Kedvetek szerint választhattok belőlük minden napra egyet vagy akár szép sorban is kipipálhattok napról-napra egy-egy tevékenységet.

És ha csak valami egyszerű őszi alkotáshoz lenne kedved, ahhoz is adunk néhány ötletet, de ezeket saját fantáziátok szerint sokféle termékből, őszi „kincsből” elkészíthetitek.

Kellemes időtöltést és szép őszi élményeket kívánunk nektek!

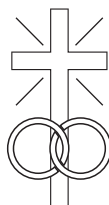
Tőke Mónika

Keresztség

Szeretettel köszöntjük egyház-
községünk új tagjait:

Csiszér Balázs
Kovács – Szécsi Sára
Székely Máté

Házasságkötés

Szeretettel köszöntjük egyház-
községünk új családjait:

Ferencz István és
Ravasz Blanka
Ravasz Róbert és
Kelemen Zsuzsánna

A fájdalom öröme

Mindennek van értelme életünkben. Minden tettünknek, minden léptünknek és életünk során minden egyes megtapasztalt fordulatnak. Nem hiábavaló egyetlen nap, egyetlen perc és egyetlen út sem. Egyetlen találkozás sem. De nem volt értelmetlen egyetlen kapcsolat sem. Akár néhány hónapot ölelt magába, akár pár évtizedet, vagy akár egy egész életet. Nem volt értelmetlen. Hiszen minden megélt találkozás egy darab abból a kirakósból, amit Isten adott kezünkbe, hogy földi életünk során összerakjunk és így legyen kerek az egész.

Nem értelmetlen tehát akkor sem, ha vége, hisz a kirakós darabját már beillesztettük a helyére. Ki akarjuk dobni? Csak bátran. De ne várjunk csodát, hogy életünk végén majd visszaillesztünk és gyönyörködhetünk az Istentől kapott, de általunk konstruált úgynevezett „kirakásban”. Ne akard kidobni tehát akkor sem, ha keserű szájjal váltatok el. Ha esetleg bántó módon, fájó érzésekkel, bántó mondatokkal lett vége. Idővel minden értelmet nyer. És ne feledkezz meg arról, hogy mindehhez elengedhetetlen hogy mindennapjaidat Krisztusi türelem határozza be. A Krisztusi türelem.

Kérdés már csak az, hogy ezt szeretnéd-e, vagy ragaszkodsz a veszteséghez, a kárhoz, az ártalomhoz? A nyitott sebhez, és hagyod-e, hogy a veszteséged határozzon meg téged és az életed? Tudod, mit gondol az magáról, aki a veszteségekkel azonosítja önmagát? Azt, hogy egy vesztes. Aki veszített. Elvesztett. Elvesztett egy darabot a kirakósból, mert nem hitt a Krisztusi türelemben. Nem kell

bemeséljük azt sem magunknak, hogy győztesek vagyunk. Ne kerekedjünk embertársaink fölé soha, semmilyen körülmények között! Nem vagyunk győztesek még akkor sem, ha Istenbe vetett hitünket erősebbnek gondoljuk. Isten mindenkit ugyanúgy szeret. Fontosabb az, hogy légy őszinte önmagaddal és embertársaidal.

Térjünk vissza a megtapasztalt veszteségekre. Nem vagyunk győztesek tehát, de vesztesek sem. Értek veszteségek, kisebbek és nagyobbak egyaránt, de ennél többek vagyunk. Többnek teremtett az Isten. Olyan sebhelyek ezek, mint annak a testén, akit értünk feszítették keresztre és sebeket ejtettek rajta. Sok csatát elvesztünk életünk során, de mindet túléljük. Élünk és az életünket ezek a sebek értékesebbé teszik, még akkor is ha fájnak és nehezen gyógyulnak. Ezek által lehetünk mélyebbek, tapasztaltabbak, erősebbek. Érezd át a fájdalmat, és annak örömét. Ne szégyellj a veszteségeidet.

Székely Tamás

Elhunytjaink

Az Örök Világosság fényeskedjék nekik, nyugodjanak békében!

György András

Impresszum

Kiadja a Csík-szentkirályi Szent István Király Római Katolikus Plébánia.

Cím: 537265 Csík-szentkirály 602. szám, Harghita megye, Románia.

Felelős kiadó: Papp Márton plébános, tel.: 0742 658 865. Korrektúra: Russu-Bors Tibor.

Lapterv, nyomdai munkálatok: United Graphic Arts Kft. - Csík-szentkirály, tel.: 0745 092 163.

Megjelent 300 példányban.